

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ

[ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ]

Ἀποσπάσματα

*Ἐπιλογή - ἀπόδοση
Θοδωρῆς Βοριᾶς*

Θεσσαλονίκη 2009

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
[ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ]

ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ

[ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ]

Ἀποσπάσματα

*Ἐπιλογή - ἀπόδοση
Θοδωρῆς Βοριᾶς*

Θεσσαλονίκη 2009

ΕΤΡΠΠΙΔΗΣ [ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ]
Έπιλογή - απόδοση: Θόδωρος Βοριάς

Copyright: Θόδωρος Βοριάς
Θεσσαλονίκη 2009

ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://vorias.blogspot.com>
e-mail: thodorisvorias@gmail.com

ISBN:978-960-931442-8

στιχ. 93 - 95

[*Ἀνδρομάχη: ...ἐμπέφυκε γὰρ
γυναιξὶ τέρψις τῶν παρεστώτων κακῶν
ἀνὰ στόμ' ἀεὶ καὶ διὰ γλώσσης ἔχειν.]*

*Εἶναι ἀπ' τῆ φύση τους φτιαγμένες οἱ γυναῖκες
νὰ εὐχαριστιοῦνται
φέροντας στὸ στόμα καὶ τῆ γλώσσα τους
ὅσες τυράγνιες ρημάζουν τῆ ζωὴ τους.*

στιχ. 100 - 103

*[Ἀνδρομάχη: Χρὴ δ' οὔποτ' εἰπεῖν οὐδὲν ὄλβιον βροτῶν,
πρὶν ἂν θανόντος τὴν τελευταίαν ἴδῃς
ὅπως περάσας ἡμέραν ἤξει κάτω.]*

*Ποτὲ μὴν πείσῃ εὐτυχισμένο κάποιον ἄνθρωπο
πρὶν τὴ στερνὴ του μέρα,
προτοῦ τὸν δεῖς πῶς θὰ κατέβει
νεκρὸς στὸν κάτω κόσμο.*

στιχ. 177 - 178

[Ἑρμιόνη: ...ἄ μὴ παρ' ἡμᾶς εἴσφερ'· οὐδὲ γὰρ καλὸν
δυοῖν γυναικοῖν ἄνδρ' ἓν' ἡγίας ἔχειν...]

Τέτοιες συνήθειες ἐδῶ νὰ λείπουν·
δὲν ταιριάζει σ' ἓναν ἄντρα
δυὸ γυναικῶν τὰ χαλινάρια νὰ κρατᾶ.

στιχ. 184 – 185

[*Ἀνδρομάχη: Καλὸν γε θνητοῖς τὸ νέον ἔν τε τῷ νέῳ
τὸ μὴ δίκαιον ὅστις ἀνθρώπων ἔχει.*]

*Εἶναι συμφερόν γιὰ τοὺς ἀνθρώπους
τὸ νά 'σαι νέος κι ἄδικος μαζί.*

στιχ. 189 – 190

*[Ἄνδρομάχη: Οἱ γὰρ πνέοντες μεγάλα τοὺς κρείσσους λόγους
πικρῶς φέρουσι τῶν ἔλασσόνων ὑπο.]*

*Τὸ δίκιο δὲν καταδέχονται ν' ἀκοῦνε
οἱ ἰσχυροὶ ἀπὸ τὸ στόμα τῶν ἀνίσχυρων.*

στιχ. 207 – 208

[Ἀνδρομάχη: Φίλτρον δὲ καὶ τόδ'· οὐ τὸ κάλλος, ὦ γύναι,
ἀλλ' ἀρεταὶ τέρπουσι τοὺς ξυνευέτας.]

Γυναῖκες, τὸ βοτάνι ποὺ εὐφραίνει τοὺς συζύγους σας
δὲν εἶναι τὰ κάλλη σας μὰ οἱ ἀρετές.

[*Ἀνδρομάχη: ...εἰ δ' ἀμφὶ Θρηκήν χιόνι τὴν κατάρουτον
τύραννον ἔσχεσ ἄνδρ', ἵν' ἐν μέρει λέχος
δίδωσι πολλαῖς εἰς ἀνήρ κοινούμενος,
ἔκτεινας ἂν τάσδ'; εἴτ' ἀπληστίαν λέχους
πάσαις γυναιξὶ προστιθεῖσ' ἂν ἠρέθης.
Αἰσχρὸν γε· Καίτοι χεῖρον' ἀρσένων νόσον
ταύτην νοσοῦμεν, ἀλλὰ προύστημεν καλῶς.]*

*Ἄν παντρεύσουν κάποιον Θρακιώτη βασιλιά
ποῦ μὲ πλῆθος πλάγιαζε γυναῖκες,
ὅλες θὰ τίς σκότῳνες;
Ἔτσι, ἐξαιτίας σου, θ' ἀκούγονταν γιὰ ὅλες τίς γυναῖκες
πὼς εἶναι ἀπληστες στὸν ἔρωτα.
Εἶναι ντροπή·
Κι ἂν ἡ ἀρρώστια τῆς λαγνείας
μᾶς τυραννάει περισσότερο ἀπ' τοὺς ἄνδρες
ἐμεῖς ξέρομε νὰ μὴν τὴ φανερώνομε δημόσια.*

στιχ. 229 – 231

*[Ἄνδρομάχη: Μὴ τὴν τεκοῦσαν τῇ φιλανδρίᾳ, γύναι,
ζήτει παρελθεῖν· τῶν κακῶν γὰρ μητέρων
φεύγειν τρόπους χρὴ τέκν' ὅσοις ἔνεστι νοῦς.]*

*Γυναίκα, μὴ θές τῇ μάνα σου νὰ ξεπεράσεις
στὴν προστυχιά, στὸ πάθος γιὰ τοὺς ἄντρες.*

*Τὰ μυαλωμένα παιδιὰ ἄς ἀποφεύγουν
τῶν κακῶν μανάδων τὶς συνήθειες.*

στιχ. 269 – 273

*[Ἀνδρομάχη: Δεινὸν δ' ἔρπετῶν μὲν ἀγρίων
ἄκη βροτοῖσι θεῶν καταστήσαί τινα·
ὃ δ' ἔστ' ἐχίδνης καὶ πυρὸς περαιτέρω,
οὐδεὶς γυναικὸς φάρμακ' ἐξηύρηκε πω κακῆς...]*

*Γιὰ τὰ φαρμακερὰ φῖδια
δίνουν στοὺς ἀνθρώπους οἱ θεοὶ βοτάνια,
καὶ γιὰ τὸ χειρότερο,
κι ἀπ' τὴν ὄχλια κι ἀπ' τὴ φωτιά,
γιὰ τὴν κακιὰ γυναῖκα
κανεὶς δὲ βρῆκε μέχρι σήμερα τὸ φάρμακο.*

στιχ. 319 – 323

[*Ἄνδρομάχη: ...ὦ δόξα δόξα, μυρίοισι δὴ βροτῶν
οὐδὲν γεγῶσι βίοτον ὄγκωσας μέγαν.
Εὐκλεία δ' οἷς μὲν ἔστι ἀληθείας ὕπο,
εὐδαιμονίζω· τοὺς δ' ὑπὸ ψευδῶν, ἔχειν
οὐκ ἀξιόσω, πλὴν τύχη φρονεῖν δοκεῖν...]*

*Ἄχ δόξα, δόξα
ἀμέτρητους ἀσήμαντους ἀνθρώπους
ἔχεις ἀναδείξει.
Καλότυχοι εἰν' ἐκεῖνοι
ποῦ ἢ ἔνδοξή τους φήμη
γεννιέται ἀπ' τὴν ἀλήθεια.
Ὅσους δοξάστηκαν μὲ φῆμες ψεύτικες
δὲν τοὺς τιμῶ,
γιατί χρωστᾶνε τὴ δόξα τους
στὴν τύχη.*

στιχ. 352 – 354

[Ἀνδρομάχη: ...οὐ χρεὶ ἔπι μικροῖς μεγάλα πορσύνειν κακὰ
οὐδ', εἰ γυναῖκές ἐσμεν ἀτηρὸν κακόν,
ἄνδρας γυναιξὶν ἕξομοιοῦσθαι φύσιν.]

Μὴ φέρεις γιὰ τ' ἀσήμαντα
τὴν καταστροφή·
κι ἂν οἱ γυναῖκες εἴμαστε κακὸ μεγάλο,
ἄντρες, μὴν κάνετε κι ἐσεῖς σὰν τὶς γυναῖκες.

στιχ. 622 – 623

[Πηλεύς: Τοῦτο δὲ σκοπεῖτέ μοι,
μνηστῆρες, ἐσθλῆς θυγατέρ' ἐκ μητρὸς λαβεῖν.]

Ἄνδρες, προσέξτε, ἢ γυναῖκα σας
νὰ εἶναι κόρη καλῆς μάνας.

στιχ. 642 – 644

[Χορός: Σμικρᾶς ἀπ' ἀρχῆς νεῖκος ἀνθρώποις μέγα
γλῶσσ' ἐκπορίζει· τοῦτο δ' οἱ σοφοὶ βροτῶν
ἐξευλαβοῦνται, μὴ φίλοις τεύχειν ἔριν.]

Μεγάλους καυγάδες γὰ ψύλλου πήδημα
ἀνάβει ἢ γλώσσα στοὺς ἀνθρώπους.
Οἱ συνετοί, μὲ φίλους ἀποφεύγουν
νὰ φιλονικοῦν.

στιχ. 693 – 696

[Πηλεύς: Οἴμοι, καθ' Ἑλλάδ' ὡς κακῶς νομίζεται·
ὅταν τροπαῖα πολέμιων στήσῃ στρατός,
οὐ τῶν πονούντων τοῦργον ἡγοῦνται τόδε,
ἀλλ' ὁ στρατηγὸς τὴν δόκησιν ἄρνυται...]

Οἱ στρατηγοὶ τὸ συνηθίζου, στήν Ἑλλάδα,
να θεωροῦν μονάχα θρίαμβο δικό τους
τίς νίκες τῶν στρατιωτῶν τους
ποὺ σακατεύτηκαν στὸ μέτωπο να πολεμοῦν.

στιχ. 764 – 765

[Πηλεύς: Πολλῶν νέων γὰρ κᾶν εὐψυχος ἦ
κρείσσων· τί γὰρ δεῖ δειλὸν ὄντ' εὐσωματεῖν;]

Ὁ ἀντρειωμένος κι ἄς εἶναι γέρος
πολλοὺς νεότερους θὰ ξεφτιλίσει,
γιατί τί γὰ τὸ κάνει ὁ δειλὸς τὸ δυνατὸ κορμί;

[*Ερμιόνη: Ἄλλ' οὔποτ' οὔποτ' -οὐ γὰρ εἰσάπαξ ἔρω-
χρῆ τούς γε νοῦν ἔχοντας οἷς ἔστιν γυνή,
πρὸς τὴν ἐν οἴκοις ἄλοχον ἐσφοιτᾶν ἔαν
γυναῖκας· αὐται γὰρ διδάσκαλοι κακῶν·
ἢ μὲν τι κερδαίνουσα συμφεῖρει λέχος,
ἢ δ' ἀμπλακοῦσα συννοσεῖν αὐτῇ θέλει,
πολλαὶ δὲ μαργότητι... κἀντεῦθεν δόμοι
νοσοῦσιν ἀνδρῶν. Πρὸς τὰδ' εὖ φυλάσσετε
κλήθροισι καὶ μοχλοῖσι θυμάτων πύλας·
ὑγιὲς γὰρ οὐδὲν αἰ θύραθεν εἴσοδοι
θρῶσιν γυναικῶν, ἀλλὰ πολλὰ καὶ κακά.]*

*Πολλὲς φορὲς θὰ σᾶς τὸ πῶ:
Τὸ νοῦ σας στὶς φιλενάδες τῶν γυναικῶν σας,
ποὺ μπαινοβγαίνουνε στὰ σπίτια σας·
τίς δασκαλεύουν τὸ κακὸ, τίς ξεμναλίζουν.
Ἐκείνη ποὺ ἀτύχησε στὸ γάμο της
λαχταράει κι ἄλλες γυναῖκες ν' ἀτυχήσουν·
δὲν εἶναι λίγες οἱ ἀκόλαστες. Ἔτσι χαλοῦν οἱ οἰκογένειες.
Γι' αὐτὸ κλειῖστε τὴν πόρτα σας καλά,
ὅσες γυναῖκες περάσουν τὴν ἐξώπορτα δὲν θὰ ἔρθουν γιὰ καλό.*

στιχ. 955 – 956

[Χορός: ...ἀλλ' ὅμως χρεῶν
κοσμεῖν γυναῖκας τὰς γυναικείας νόσους.]

Μὰ ἔχεις χρέος, σὺν γυναῖκα,
τὰ γυναικεῖα ψεγάδια νὰ στολίζεις.

στιχ. 1270 – 1272

[Θέτις: Παῦσαι δὲ λύπης τῶν τεθνηκότων ὑπερ·
πᾶσιν γὰρ ἀνθρώποισιν ἤδη πρὸς θεῶν
ψῆφος κέκρανται κατθανεῖν τ' ὀφείλεται.]

Γιὰ τοὺς νεκροὺς νὰ μὴ στεναχωριέσαι,
θάνατος εἶν' ἡ μοίρα τῶν ἀνθρώπων,
θάνατο οἱ θεοὶ ἀποφασίσανε.

ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ - [ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ]
ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ
ΤΟΥ ΘΟΔΩΡΗ ΒΟΡΙΑ
Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΓΙΝΕ
ΤΟΝ ΙΟΥΛΙΟ ΤΟΥ 2009